

Novi propisi sv. Stolice o univerzitetima i fakultetima crkvenih nauka.

Priopćio: Dr. I. A. Ruspini.

Dne 24. maja 1931. izdao je sv. Otac Papa Pijo IX. apoštolsku konstituciju »Deus scientiarum Dominus« o univerzitetima i fakultetima crkvenih nauka.¹ Dne 12. juna 1931. izdala je kongregacija de Seminariis et Studiorum Universitatibus, ovlašćena na to članom 12. pomenute konstitucije, »Naredenja« (Ordinationes) za izvršenje propisa iste konstitucije.²

Propisi apoštolske konstitucije »Deus scientiarum Dominus« tiču se: a) crkvenih univerziteta, koji obuhvataju samo fakultete crkvenih nauka; b) fakulteta crkvenih nauka na crkvenim univerzitetima, koji pored fakulteta svjetovnih nauka obuhvataju i jedan ili više fakulteta crkvenih nauka; c) crkvenih fakulteta crkvenih nauka, koji su odvojeni od univerziteta; d) fakulteta crkvenih nauka na gradanskim univerzitetima.

Iznosimo ovdje po smislu važnije propise konstitucije i provedbene naredbe.

I. Opći propisi. Univerziteti i fakulteti crkvenih nauka su oni, što ih sv. Stolica osniva za predavanje i gajenje sv. struka ili s ovima povezanih, sa pravom podjeljivati akademičke stepene.³

Svrha je univerziteta i fakulteta crkv. nauka: da slušačima na osnovu katoličke nauke daju više naobrazbu u sv. strukama ili s ovima povezanim; da ih uvadaju u poznavanje vrela, priučavaju znanstvenom istraživanju i radu te spremaju za učiteljsku službu; da (konačno) rečene struke što više gaje i unapreduju.⁴

Fakulteti crkvenih nauka jesu: bogoslovski, pravni, filozofski te svi drugi, što ih sv. Stolica ustroji za gore (čl. 2) naznačenu svrhu. U fakultete crkv. nauka broje se i ovi u Rimu osnovani zavodi: Papinski biblički zavod, Papinski zavod istočnih nauka;

¹ AAS XXIII, 241—262.

² AAS XXIII, 263—284.

³ Cit. Konstit. čl. 1.

⁴ Cit. Konstit. čl. 2.

Papinski zavod obojega prava, Papinski zavod za kršćansku arheologiju i Papinski zavod za sv. glazbu.⁵

Osnivanje i vrhovno upravljanje svih univerziteta i fakulteta crkvenih nauka, pa i u krajevima i zavodima podvrgnutima kongregaciji za Istočnu Crkvu i kongregaciji de Propaganda Fide, a tako i fakulteta crkvenih nauka za redovnike svake vrsti, pridržano je kongregaciji de Seminariis et Studiorum Universitatibus.⁶

Statutima (s naučnom osnovom) svakoga univerziteta i fakulteta crkvenih nauka potrebno je odobrenje kongregacije de Seminariis et Studiorum Universitatibus.⁷

Pravo podjeljivati akademičke stepene s kanoničkim učincima imaju samo kanonički osnovani i prema propisu nazočne konstitucije odobreni univerziteti i fakulteti; izuzima se Papinski Biblički Odbor, koji može podijeliti biblički doktorat.⁸

Kongregacija de Sem. et Stud. Universitatibus ne daje prava za podjeljivanje akademičkih stepena (novim) Univerzitetima i Fakultetima, dok nije za sve potrebno poskrbljeno; trajno ovakovo pravo daje ona tek nakon što je univerzitet odnosno fakultet kroz više godina pokazao, da mu je rad saglasan propisima konstitucije »Deus scientiarum Dominus« i provedbenoj naredbi.⁹

Tri su akademička stepena: Bakalaureat, Licencijat i Doktorat. Svaki fakultet podijeljuje Licencijat i Doktorat; slobodno je svakom fakultetu da podijeli i Bakalaureat.¹⁰

Propisi konstitucije »Deus scientiarum Dominus (i provedbene naredbe) vežu i fakultete crkvenih nauka na građanskim univerzitetima, koliko se ne protive konkordatske ustanove.¹¹

Za provedbu konstitucije »Deus scientiarum Dominus« važe Naredenja (Ordinationes) kongregacije de Sem. et Stud. Universitatibus.¹²

⁵ Cit. Konstit. čl. 3.

⁶ Cit. Konstit. čl. 4.

⁷ Cit. Konstit. čl. 5.

⁸ Cit. Konstit. čl. 6. i čl. 36. § 2. — Manjak kanoničkog osnutka pri postanku univerziteta ili fakulteta crkv. nauka nadomješta naknadno od Crkve izrijeком ili inače dano priznanje. Odobrenje prema novim propisima potrebno je i dojakošnjim univerzitetima i fakultetima crkv. nauka, ali samo u toliko, što gube pravo podjeljivati akademičke stepene za crkveno područje, ako svoje Statute u određenom roku ne saobrazе novim propisima. Vd. čl. 56. i čl. 57. Konstitucije niže u točki V.

⁹ Cit. Ordin. čl. 2.

¹⁰ Cit. Konstit. čl. 7.

¹¹ Cit. Konstit. čl. 11. — U koliko to iziskuje priroda ovakovih fakulteta, moraju se odnosni propisi primijeniti *congrua congruis referendo*.

¹² Cit. Konstit. čl. 12.

Svaki kanonički osnovani i odobreni univerzitet odnosno fakultet mora svake treće godine podnijeti kongregaciji de Sem. et Stud. Universitatibus izvještaj o svom akademičkom i imovinskom stanju.¹³

II. Lica i uprava. 1. Akademičke vlasti. Univerzitetu¹⁴ odnosno fakultetu¹⁵ na čelu je Veliki Kancelar, koji u ime sv. Stolice nadzire upravu i studij. Ovu čast obnaša Ordinarij, o kojemu ovisi univerzitet odnosno fakultet, u koliko sv. Stolica naročito ne odredi drugo lice. Veliki Kancelar: brani čistoću nauke; skrbi da se propisi sv. Stolice obdržavaju; predlaže kongregaciji de Sem. et Stud. Universitatibus rektora¹⁶ odnosno predsjednika na imenovanje, a ako drugomu pripada pravo imenovanja, traži od kongregacije (de Sem. et Stud. Univ.) odobrenje za imenovanje; prima vjeroispovijest (cum juramento antimodernistico) rektora¹⁷ odnosno predsjednika; daje zakonito imenovanim profesorima kanoničku misiju i oduzima im je prema potrebi; predsjedava de jure doktorskim ispitima; potpisuje sam ili po drugomu diplome o licencijatu i doktoratu na prvom mjestu; obavještava kongregaciju de Sem. et Stud. Univ. o važnijim stvarima univerziteta odnosno fakulteta i podnosi joj trogodišnji izvještaj o univerzitetu odnosno fakultetu.¹⁸

Univerzitetom¹⁹ upravlja rektor; pojedinim fakultetima upravljaju dekani; fakultetom, koji je jedini, upravlja predsjednik. Rektora²⁰ i predsjednika imenuje kongregacija de Sem. et Stud. Universitatibus, a ako imenovanje pripada drugomu, potvrđuje imenovanje ova kongregacija de Sem. et Stud. Universitatibus, a ako imenovanje pripada drugom, potvrđuje imenovanje ova kongregacija. Rektor odnosno predsjednik: izvršuje propise sv. Stolice i Statute univerziteta odnosno fakulteta; prima vjeroispovijest (cum juramento antimodernistico) prof. univerziteta odnosno fakulteta, a tako i onih, kojima će se podijeliti akademički stepeni; skrbi da se profesori drže propisane naučne osnove; sazivlje vijeća univerziteta odnosno fakulteta i predsjedava im; prima slušače u univerzitet odnosno fakultet, nadzire njihov studij i vladanje te ih po potrebi primjereno kažnjava; predsjedava bakalaureatskom i licenci-

¹³ Cit. Ordin. čl. 4. — Pravila za taj izvještaj donose »Naredjenja« u Dodatku III.

¹⁴ Razumijeva se: crkvenomu. Ako je na kojemu gradanskom univerzitetu više fakulteta crkv. nauka, to je svima ovima na čelu Vel. Kancelar.

¹⁵ Radi se o samostalnom crkvenom fakultetu crkv. nauka, t. j. o fakultetu odvojenom od svakog univerziteta.

¹⁶ Razumijeva se: crkvenog univerziteta.

¹⁷ Razumijeva se: crkvenog univerziteta.

¹⁸ Cit. Konstit. čl. 14. i cit. Ordin. čl. 5.

¹⁹ Razumijeva se: crkvenim.

²⁰ Razumijeva se: crkvenog univerziteta.

jatskom ispitu, ako im prisustvuje; diplomu o bakalaureatu potpisuje na prvom mjestu, a ostale (o licencijatu i doktoratu) na drugom mjestu; izvješćuje Vel. Kancelara o naukama, vladanju i imovinskom stanju; šalje svake godine kongregaciji de Sem. et Stud. Univ. t. zv. »statistički izvještaj« prema obrascu, što će ga ova kongregacija propisati.²¹

Fakultetski dekan: skrbi brižno za nauke, koje se na fakultetu predaju; predsjedava fakultetskim sjednicama, ako ne prisustvuje rektor; izvještava rektora o predlozima fakulteta; skrbi u fakultetu za izvršenje odredaba viših vlasti; predsjedava de jure ispitima, izuzevši gore navedene (bakalaureatski, licencijatski, doktorski).²²

2. **Profesori.** Za profesore traži se: da se odlikuje znanjem, vladanjem i razboritošću; da ima odgovarajući doktorat; da je svojim znanstvenim radom, napose knjigama ili raspravama, dokazao spremu za naučavanje; da položi vjeroispovijest; da dobije kanoničku misiju od Vel. Kancelara nakon »Nihil obstat« sv. Stolice (kongregacije de Sem. et Stud. Universitatibus).²³

3. **Slušači.** Slušači su dvovrsni: jedni teže za akademičkim stepenima, a drugi ne teže.²⁴ — Za svaki upis u univerzitet odnosno fakultet crkv. nauka traži se od duhovnika preporučni list njegova Ordinarija, a od svjetovnjaka svjedodžba nadležne crkvene vlasti o vladanju.²⁵ — Za upis u bogoslovski fakultet slušača, koji teži za akademičkim stepenima, traži se: a) isprava o uspješno dovršenoj klasičnoj srednjoj školi; b) isprava o uspješno dovršenom dvogodišnjem studiju školske filozofije nakon propisno svršene srednje škole.²⁶

Pomenuta (klasična) srednja škola mora da obuhvata, osim primjerenog nauka vjere, latinskog, grčkog i narodnog jezika, koji su glavni predmeti, još i prirodopis, matematiku, fiziku, kemiju, zemljopis, svjetovnu povijest, a to sve u onoj mjeri, koja se običaje tražiti kao prednaobrazba za akademički studij prema propisima kongregacije de Sem. et Stud. Universitatibus.²⁷ — Lice, koje dođe iz srednje (klasične ili druge škole), gdje se jedan ili više od navedenih predmeta ne predaje ili samo nedostatno, mora manjak na-

²¹ Cit. Konstit. čl. 15. i 16.; cit. Ordin. čl. 6. — U fakultetima crkv. nauka na građanskim univerzitetima obavljati će — u smislu nazočnih propisa — poslove prvotno crkvene prirode (kao što su: izvršavanje propisa sv. Stolice, primanje vjeroispovijesti, predsjedanje ispitima i sl.) mjesto rektora dekani dotičnih fakulteta.

²² Cit. Ordin. čl. 7.

²³ Cit. Konstit. čl. 21.

²⁴ Cit. Konstit. čl. 23. i cit. Ordin. čl. 12.

²⁵ Cit. Konstit. čl. 24.

²⁶ Cit. Konstit. čl. 25.

²⁷ Cit. Ordin. čl. 13.

doknaditi i ispit položiti prema propisima (Statutima) univerziteta odnosno fakulteta.²⁸

Propisano dvogodište školastičke filozofije obuhvata: Logiku, Kozmologiju, Psihologiju, Kritiku (Kriteriologiju), Ontologiju, Teodiceju, Etiku (s prirodnim pravom), Povijest filozofije. Ovo dvogodište valja, nakon dovršene srednje škole, provesti u filozofskom fakultetu ili u drugoj višoj školi namijenjenoj školastičkoj filozofiji i odobrenoj za to od sv. Stolice. Ko dokaže da je i n a č e svršio filozofski školastički studij, ne može se upisati u bogoslovski fakultet, dok nije slušao bar jednu godinu školastičku filozofiju u filozofskom fakultetu ili u drugoj višoj školi namijenjenoj školastičkoj filozofiji i za to odobrenoj od sv. Stolice te položio ispit iz svih dijelova filozofije.²⁹

Dozvoljeno je prelaženje s jednog univerziteta odnosno fakulteta na drugi, pa i u svrhu nastavljanja istog studija, ali samo uz uslov, da nitko ne bude pripušten Licencijatu, dok nije u tečaju studija svršio sve u čl. 33 § 3 konstitucije »*Deus scientiarum Domini*« propisane predmete.³⁰ Ovo prelaženje može da bude samo na početku godine, ili na početku semestra tamo, gdje se naučna godina dijeli u semestre; neka ne biva bez primjerena razloga. Univerzitet odnosno fakultet određuje prelaznicima naučne predmete i njihov slijed.³¹

III. Naučna osnova. 1. *O p ć i n a u č n i m e t o d.* Metod valja da je u svemu takav, kakav je potreban, da se duh slušača izобрази saglasno svrsi univerziteta odnosno fakulteta. Na bogoslovskom fakultetu zaprema prvo mjesto sv. bogoslovlje. Ovo treba predavati i pozitivnim i školastičkim metodom.³² Pri obrađivanju spekulativnih bogoslovskih i filozofskih pitanja ne smije se odnemariti silogistička forma.³³ Glavni predmeti imaju se predavati u cijelosti.³⁴ Sv. Pismo, Dogmatika, Moralka,³⁵ Školastička filozofija,³⁶ Crkveni Zakonik i Rimsko pravo³⁷ imaju se latinski predavati.³⁸

U svakom fakultetu drže se, pored predavanja, i vježbe, u kojima se slušači pod vodstvom profesora upućuju u znanstveni istraživački metod i poučavaju u umjeću da izlažu, i pismeno, što su naučili.³⁹ U tim vježbama ima profesor izložiti metodička načela

²⁸ Cit. Ordin. čl. 15.

²⁹ Cit. Ordin. čl. 16.

³⁰ Vd. te predmete niže u točki III. i IV.

³¹ Cit. Ordin. čl. 17.

³² Cit. Konstit. čl. 29. i cit. Ordin. čl. 18.

³³ Cit. Ordin. čl. 18 § 2.

³⁴ Cit. Ordin. čl. 20.

³⁵ Razumijeva se: na bogoslovskom fakultetu.

³⁶ Razumijeva se: na filozofskom fakultetu.

³⁷ Razumijeva se: na juridičkom fakultetu.

³⁸ Cit. Ordin. čl. 21.

³⁹ Cit. Konstit. čl. 30 § 1.

dotične znanosti, u koliko to ne biva u naročitom tečaju (cursus), te paziti na njihovu ispravnu uporabu sa strane slušača tako, da se ovi nauče čitati i tumačiti vrela, obrađivati i prosuđivati pojedinačka pitanja i napose pisati, pa i u narodnom jeziku, o izabranim pitanjima.⁴⁰ Slušači, koji teže za akademskim stepenima, treba ne samo da vježbama prisustvuju već i da u njima rade, pa i pismeno.⁴¹ Sa vježbama treba započeti na bogoslovskom fakultetu bar u trećem godištu.⁴² U zadnjem godištu treba da je malo predavanja; vježbe se pako nastavljaju, ali tako, da ostane obilno vrijeme za izrađivanje doktorske disertacije.⁴³

Na bogoslovskom i filozofskom fakultetu obavezne su školaističke disputacije.⁴⁴ U ovim disputacijama jedan slušač izlaže, dokazuje i brani tezu, po profesoru naznačenu, pod ravnanjem istog ili drugog profesora, protiv prigovora, što ih iznose unaprijed označeni slušači, a iza ovih, prema prilikama, i drugi.⁴⁵

2. Tečaj studija. Na bogoslovskom fakultetu obuhvaća tečaj studija 5 godina.⁴⁶ U Statutima univerziteta odnosno fakulteta treba, uz uvaženje propisa kongregacije de Sem. et Stud. Univ., odrediti: koliko se za skraćenje tečaja studija u obzir uzimaju akademski stepeni drugih struka, kao i nauke drugdje izvršene, napose u duhovničkim sjemeništima i zavodima.⁴⁷ Lice, koje je propisno svršilo srednju školu, dvogodište školastičke filozofije i četirgodište bogoslovije prema kan. 1365. Crkv. Zakonika, može se nakon ispita primiti u četvrto godišće bogoslovske fakulteta.⁴⁸

3. Naučni predmeti i ispiti. Nauke se dijele u glavne, pomoćne i posebne. U svakom fakultetu predavaju se, pored glavnih i pomoćnih nauka, još i neke posebne nauke ili se drže posebni tečajevi o pitanjima veće važnosti bilo iz glavnih bilo iz pomoćnih nauka. Za slušače, koji teže za akademskim stepenima, obavezne su, pored svih glavnih i pomoćnih nauka, bar dvije posebne nauke ili nekoliko posebnih tečajeva.⁴⁹ Slušaču, koji od predavanja izostane bilo s kojega razloga tako, da izbjivanja zbrojena iznose trećinu godine ili poljeća, ne računa se to godišće odnosno poljeće.⁵⁰

⁴⁰ Cit. Ordin. art. 22.

⁴¹ Cit. Ordin. art. 29, § 2.

⁴² Cit. Ordin. čl. 23.

⁴³ Cit. Ordin. čl. 25.

⁴⁴ Cit. Konstit. čl. 30, § 2.

⁴⁵ Cit. Ordin. art. 24.

⁴⁶ Cit. Konstit. čl. 31.

⁴⁷ Cit. Konstit. čl. 32.

⁴⁸ Cit. Ordin. čl. 26, 1°. — Ovaj slučaj navodi se »exempli gratia«.

⁴⁹ Cit. Konstit. čl. 33.

⁵⁰ Cit. Ordin. čl. 29, § 1.

Na bogoslovskom fakultetu glavni su predmeti: a) Osnovno bogoslovlje; b) Dogmatika; c) Moralka; d) Sv. Pismo St. i N. Zavjeta (t. j. Uvod i tumačenje St. i N. Zavjeta); e) Crkvena povijest, Patrologija i kršćanska arheologija; f) Institucije crkv. prava. Pomoćni su pako predmeti na tom fakultetu: a) jezik hebrejski i grčko-biblijski; b) Institucije sustavno-povjesne Liturgije; c) Asceza; d) bogoslovska pitanja obzirom na Istočnu Crkvu.⁵¹

Za valjanost akademičkih stepena potrebni su ispiti iz svih obaveznih nauka (predmeta).⁵² Za svaku pojedinu nauku može se održati jedan ili više ispita, ali se svakako mora ispitati čitava građa.⁵³ Ispiti se mogu izvršiti ili samo usmeno ili i usmeno i pismeno.⁵⁴ Svima ispitima mogu prisustvovati profesori i slušači.⁵⁵

IV. Podjeljivanje akademičkih stepena. Akademički stepeni na univerzitetima i fakultetima crkvenih nauka podijeljuju se u ime sv. Oca, odnosno sede vacante u ime sv. Stolice.⁵⁶

Akademije, Zborovi i Zavodi, koji nemaju vlastitih škola, ne mogu podjeljivati akademičke stepene; izuzima se Papinski Biblički Odbor, koji može podijeliti Doktorat bibličkih nauka.⁵⁷

Za polučenje akademičkih stepena traži se da je dotičnik slusao sve obavezne nauke na kanonički osnovanom i odobrenom fakultetu.⁵⁸

Ne može postati Doktor, tko nije prije stekao Licencijat.⁵⁹

Univerziteti i fakulteti crkvenih nauka ne mogu podijeliti počasni Doktorat, do li na osnovu posebnog dopuštenja sv. Stolice u svakom pojedinom slučaju.⁶⁰ Ova se dozvola može tražiti samo uz privolu Velikog Kancelara i bar $\frac{2}{3}$ redovnih profesora.⁶¹

U diplomama vrhu akademičkih stepena mora se spomenuti od sv. Stolice dobiveno pravo podjeljivati akademičke stepene. Rečene diplome mora da su providene propisanim potpisima i pečatom univerziteta odnosno fakulteta.⁶²

L i c e n c i j a t.⁶³ Licencijat sv. bogoslovlja ne može se podijeliti prije navršene 4. godine bogoslovskeg fakultetskog študija.⁶⁴

⁵¹ Cit. Ordin. čl. 27, I.

⁵² Cit. Konstit. čl. 34.

⁵³ Cit. Ordin. čl. 31, § 1.

⁵⁴ Cit. Ordin. čl. 31, § 2.

⁵⁵ Cit. Ordin. čl. 34.

⁵⁶ Cit. Konstit. čl. 35.

⁵⁷ Cit. Konstit. čl. 36. i čl. 6.

⁵⁸ Cit. Konstit. čl. 37.

⁵⁹ Cit. Konstit. čl. 39.

⁶⁰ Cit. Konstit. čl. 40.

⁶¹ Cit. Ordin. čl. 35.

⁶² Cit. Ordin. čl. 36.

⁶³ Ispuštamo Bakalaureat, jer je kod nas nepraktičan.

⁶⁴ Cit. Konstit. čl. 43.

Za Licencijat traži se naročiti (licencijatski) ispit.⁶⁵ Ne pripušta se ovom ispitu lice, koje nije polazilo sva propisana predavanja i sve propisane vježbe te u kojoj vježbi dalo dokaz, pa i pismeno, o svojoj spremi za naučni rad; tu spremu prosuduje dotični profesor.⁶⁶

Predmet je usmenog licencijatskog ispita na bogoslovskom fakultetu čitavo sv. bogoslovlje (osnovno bogoslovlje, špekulativna Dogmatika i špekulativna Moralka). Usmeni ispit traje najmanje 1 sat, a pitaju i ocjenjuju bar 4 profesora.⁶⁷

Pored usmenog ispita propisan je i licencijatski pismeni ispit o jednoj barem glavnoj nauci.⁶⁸

Doktorat. Na bogoslovskom fakultetu ne može se Doktorat polučiti prije navršene 5. godine bogoslovskog fakultetskog studija.⁶⁹

Za Doktorat traži se doktorska pismena radnja (dissertatio), koju kandidat ima javno da brani pred akademičkim vlastima i profesorima.⁷⁰

Pored pismene radnje ima univerzitet odnosno fakultet kandidatu odrediti i usmenu kušnju.⁷¹

U Statutima univerziteta odnosno fakulteta valja odrediti: kako treba da je pismena radnja sačinjena i u koliko primjeraka univerzitetu odnosno fakultetu predana.⁷²

Predmet pismene radnje odobrava profesor dotične nauke u sporazumu sa rektorom⁷³ odnosno predsjednikom. Radnju ispituju i ocjenjuju barem dva profesora, koji su vješti u dotičnom predmetu. Dok ocjenitelji radnje ne odobre, ne može se kandidat pristupiti, da ju javno brani. Obrana pismene radnje valja da biva svečano, pa se na ovu pozivlju, pored crkvenih vlasti, i druga lica, koja se odlikuju znanjem i položajem. Radnju mogu pobijati, osim ocjenitelja i nekih za to određenih profesora, također ostali prisutnici. Najmanje 5 profesora ocjenjuje obranu pismene radnje i usmenu kušnju.⁷⁴

Usmena doktorska kušnja sastoji se ili u određenom broju teza, koje su usko povezane bilo s predmetom pismene radnje bilo s naukama što ih je kandidat naročito gojio, ili u javnom predavanju o predmetu iz rečenih nauka.⁷⁵

⁶⁵ Cit. Konstit. čl. 44.

⁶⁶ Cit. Ordin. čl. 37.

⁶⁷ Cit. Ordin. čl. 38.

⁶⁸ Cit. Ordin. čl. 39.

⁶⁹ Cit. Konstit. čl. 45.

⁷⁰ Cit. Konstit. čl. 46, § 1.

⁷¹ Cit. Konstit. čl. 46, § 2.

⁷² Cit. Ordin. čl. 40.

⁷³ Vd. rečeno u op. 21.

⁷⁴ Cit. Ordin. čl. 41.

⁷⁵ Cit. Ordin. čl. 42.

Primjerak odobrene pismene doktorske radnje ima univerzitet odnosno fakultet dostaviti kongregaciji de Sem. et Stud. Universitatibus, a tako i svakom kanonički osnovanom i odobrenom univerzitetu odnosno fakultetu crkvenih nauka barem vlastite države.⁷⁶

V. Prijelazna i završna naređenja. Propisi nazočne Konstitucije stupaju na snagu 1. danom naučne godine 1932/1933, izuzevši članke 4, 35, 36, 38, 39 i 40, koji stupaju na snagu već 1. danom naučne godine 1931/1932.⁷⁷

Nauke (studia) i ispiti, koji su izvršeni za polučenje akademičkih stepena prema dojakošnjim propisima do naučne godine 1932/1933, priznavaju se. Ostale pako nauke i ispite imaju slušači, pa i oni koji su ranije tečaj študija započeli, od 1. dana naučne godine 1932/1933 izvršiti saglasno propisima nazočne Konstitucije i Naredenijima (Ordinationes) kongregacije de Sem. et Stud. Universitatibus.⁷⁸

Svi dojakošnji univerziteti i fakulteti crkvenih nauka imaju svoje Statute, preuđesene prema nazočnoj Konstituciji i Naredenijima kongregacije de Sem. et Stud. Universitatibus, istoj kongregaciji do 30. juna 1932. podnijeti zajedno sa izvještajem o akademickom radu i imovinskom stanju u zadnjem trogodištu.⁷⁹

Univerzitet odnosno fakultet, koji gornjem propisu ne udovolji, gubi eo ipso pravo podjeljivati akademičke stepene.⁸⁰

Dokidaju se svi dojakošnji zakoni i običaji, koji se nazočnoj Konstituciji protive, ma i bili takovi, za dokinuće kojih se redovno traži, da ih novi zakon posebice i pojedinački napomene. Jednako se posvema opozivlju sve povlastice od sv. Stolice prirodnim ili moralnim licima podijeljene, koje se protive propisima ove Konstitucije.⁸¹

⁷⁶ Cit. Ordin. čl. 43.

⁷⁷ Cit. Konstit. čl. 53. — Čl. 4. radi o osnivanju i vrhovnoj upravi univerziteta i fakulteta po kongregaciji de Sem. et Stud. Universitatibus; čl. 35. radi o podjeljivanju akademičkih stepena u ime sv. Oca odnosno sv. Stolice; čl. 36. zabranjuje podjeljivanje akad. stepena po Akademijama, Zborovima i Zavodima, koji nemaju vlastitih škola; čl. 38. govori o polaganju vjeroispovijesti prije polučenja akad. stepena; čl. 39. traži Licencijat prije Doktorata; čl. 40. radi o podjeljivanju počasnog Doktorata.

⁷⁸ Cit. Konstit. čl. 54.

⁷⁹ Cit. Konstit. čl. 56.

⁸⁰ Cit. Konstit. čl. 57. — Fakulteti crkvenih nauka na građanskim univerzitetima ne mogu u svom djelokrugu dojakošnje građanske propise (na pr. o trajanju tečaja študija, o doktorskim ispitima) izmijeniti. Zato je potrebno da se od sv. Stolice ishodi odgoda izmjene do časa, kada će se ova izvršiti sporazumno sa građanskom vlašću. Stvar je nadležnih Ordinarija, da u tom pravcu porade. Samo na taj način moći će se naši bogoslovski fakulteti održati na građanskim univerzitetima.

⁸¹ Cit. Konstit. čl. 58.